

ON SHOW
EARTHSHRINE
SENSING SACRED SOILS

OPENING
VRIJDAG 13 MEI
VANAF 20.00

BEZOEKADRES
TORENALLEE 40-06
5617 BD EINDHOVEN

Noot voor de redactie
Voor meer informatie, digitaal beeldmateriaal
en interviews, neem contact op met
Anouk van den Brink. Mail anouk@mu.nl
of bel +31 (0) 40 296 1663.

1/4

PERIODE
13 MEI – 26 JUN 2022

BEZOEK MU.NL
VOOR NIEUWS EN UPDATES

PERSBERICHT

EARTHSHRINE SENSING SACRED SOILS JASPER GRIEPINK

Nu het tederfrisse lentegroen zich langzaam verdiept tot robuuste zomertinten, is een ruimteschip geland – of klaar om op te stijgen? - in MU's donkere exporuimte. De grote betonnen hal is getransformeerd tot een EARTHSHRINE, een sacrale plaats gewijd aan mytho-ecologisch onderzoek naar de bezielde natuur van bodem en aarde, de creatie van verhalen, dans, uitwisseling en contemplatie. Van 13 mei tot en met 26 juni gaat kunstenaar en moderne druïde Jasper Griepink ons voor in een feeëriek-futuristische wereld van vruchtbare aarde, waar je niet alleen de tentoonstelling kan bezoeken maar tijdens twee special weekends ook deel kan nemen aan performances en rituelen.

Dat we behoefte hebben aan meer zachtmoedige, meer-dan-menselijke relaties is duidelijk. Wereldwijd leiden menselijke activiteiten tot vervuiling, uitputting, opwarming, smelten en uitsterven op grote schaal. Een aanzienlijk deel van het leven op aarde dreigt hiermee te verdwijnen – en nog zijn we het idee niet kwijt dat de natuur aan ons gegeven zou zijn, iets dat de mens simpelweg ter beschikking staat. Mensen vinden het moeilijk om zichzelf niet centraal te stellen. Hedendaags filosoof en feministisch theoreticus Rosi Braidotti schrijft echter in *The Posthuman* dat we intelligente vitaliteit en zelforganiserend vermogen moeten gaan zien als een kracht die aanwezig is in *alle* levende materie, en zeker niet in de mens alleen.

In *Staying with the Trouble* introduceert Donna Haraway "Terrapolis", een term voor gens, voor humus, voor aarde, voor voortdurende risicovolle besmetting, voor problemen vol belofte tot transformatie, voor permacultuur. Terrapolis is niet 'posthuman' maar 'com-post'. Met het oog op de enorme problemen die ons nog te wachten staan – tegen 2100 bereikt de wereldbevolking 11 miljard mensen – pleit ze voor 'make kin, not babies'.

Over MU

MU Hybrid Art House is een onderzoekend presentatieplatform in een rijk internationaal netwerk van creatieve makers die met elkaar de liminale ruimte definiëren tussen wat kunst is en wat kunst kan zijn.

MU initieert, produceert en presenteert bij voorkeur nieuw werk en omringt dit met een uitgebreid interdisciplinair randprogramma voor een breed en met name jong publiek. Daarbij staat kennismaking met, begrip voor, verdieping van en hands-on eigen ervaring met het maken van kunst voorop.

MU is nieuwsgierig naar talent en daagt talenten uit om nieuwsgierig te zijn. MU biedt een platform voor artistiek onderzoek en ontwikkeling door kunstenaars en ontwerpers, en draagt bij aan hun internationale zichtbaarheid.

MU is gevestigd in een voormalige Philipsfabriek op Strijp-S in Eindhoven.

Het lot van mensen en niet-mensen is onlosmakelijk met elkaar verbonden en we moeten samenwerken, als soort-genoten, om op de een of andere manier te redden wat er te redden valt en te kijken waar we samen uitkomen.

Dit idee van wederkerigheid, waarbij relaties tussen menselijke en niet-menselijke soorten beide tot voordeel zijn, wordt uitgediept in het werk van dr. Robin Wall Kimmerer, professor milieubiologie en lid van de Citizen Potawatomi Nation, dat een belangrijke bron van inspiratie vormt voor Griepink's huidige onderzoek. Haar boek *Braiding Sweetgrass: Indigenous Wisdom, Scientific Knowledge and the Teachings of Plants* raakt mensen wereldwijd omdat, zoals Kimmerer in een interview zegt, "ze zich herinneren hoe het geweest zou kunnen zijn om ergens te leven waar je kameraadschap voelt met de leefwereld, in plaats van vervreemding".

Waar het volgens de kunstenaar in deze cruciale tijd om draait is het creëren van nieuwe verhalen die deze meer-dan-menselijke relaties vormgeven en verder ontwikkelen. Griepink vertelde zelfs als kind al verhalen: worldbuilding is hun (tweede) natuur. Tijdens hun jeugd dwaalde hen door de Urkhovense Zeggen, een moerassig bosgebied bij Eindhoven, om de verbondenheid te voelen met de omgeving en nieuwe werelden te bouwen. Sinds 2011 weeft hij een weelderig tapijt van performances, rituelen, muziek, video's en installaties geïnspireerd door inheemse culturen en het besef ergens thuis te horen, op oeroude inzichten, holistische geneeskunde, queer ecologie en sci-fi verhalen. Terwijl holistisch leven-met-het-land zwaar te lijden heeft gehad onder overzees koloniaal geweld, leek het thuisland waar Griepink opgroeide ook verstoken van wijsheid die de aarde centraal stelt. Door open te staan voor de kennis van verschillende volkeren op aarde, en het reflecteren op de geschiedenis van het Europese gebied, kwam de kunstenaar in aanraking met de nalatenschap van de druïdes, die een leidend thema werd in het streven om de verbondenheid met het land nieuw leven in te blazen.

De kwetsbare erfenis van de druïdes, die eerder voortleeft in legendes dan in historische continuïteit, biedt voor de kunstenaar een weerspiegeling van huidige inheemse tradities, aangezien zij voor advies en wijsheid ook dikwijls bij het meer-dan-menselijke te rade gaan. EARTHSHRINE stelt voor dat we ons oor weer bij het land te luisteren leggen. Om dit proces te bevorderen, verpakt Griepink hun boodschap in de vorm van muziekvideo's waarin hij schittert als hybride zingende diva priesteres, die doet denken aan een sci-fi druïdesse van een groene en weldadige planeet. Volgens de kunstenaar is het hoog tijd voor nieuw intersectioneel begrip (inclusief een nieuwe garderobe) voor eco-spiritualiteit, zodat we verleid kunnen worden om weer samen te komen en te zingen voor de Aarde.

Voor Griepink waren de priesteressen van de oudheid altijd al performance-kunstenaars die beweging, zang, geur en ruimte vervlechten tot overtuigende ervaringen. Ze fungeerden als pleitbezorgers voor een gedeeld cultureel begrip van de wereld. De diva is in de EARTHSHRINE in elk geval doorgedrongen tot voorbij de uit hennepvezel en wilgentenen opgetrokken muren. Ondertussen is het druïdekaracter in Jasper's werk geëvolueerd tot een abstracter alien-achtig lavendel en blauw natuurwezen dat iets weg heeft van een elf of een fee, om zo de aardse wijsheid een nog minder menselijk gezicht te geven. Volgens de kunstenaar hebben belichaamde volks-verhalen en muziek

Hoe kunnen we de aarde opnieuw betoveren en bezielen, het sacrale terug laten keren tot het land?

de overlevering van onze verbondenheid de aarde al miljoenen jaren meegedragen. Zo brengt ook EARTHSHRINE verschillende verhalen samen, via één multizintuigelijke, ruimtelijke installatie. Kleine beetjes wijsheid en nalenschap van het oude Europa zijn vervlochten tot een nieuwe gewijde sci-fi wereld, een aardtempel die zich niet laat plaats in lineaire tijd en waarin de hele habitat tot uitdrukking komt in het kleinste detail; van de kostuums tot de rituelen, de videosets, de geuren en de geluiden.

Een van de sculpturen in de show, met de titel *Eden Spacecraft* (naar een gelijknamige schets uit 2009), lijkt zich voor te bereiden voor vertrek, of is misschien net geland met aan boord een groen idyllisch ecosysteem. Een futuristische ark, speciaal voor planten en schoonheid en wellicht een mysterieus eco-goddelijke opperwezen.

In de nieuw gerealiseerde video *DIRTY*, die tijdens de tentoonstelling in MU in première gaat, komen twee buitenaardse feeën, faunachtige naakte en sexy wezens, elkaar tegen bij een heilige steen of hunebed in een cirkel van aarde. De feeën, nog onbekend met de grond, ontdekken haar zintuigelijke, zinnelijke kwaliteiten in speelse zaligheid. Ze dansen en zingen over een tijd en plaats 'Before Dirt Was Dirty', toen ze nog baden tot de Aarde God. De film schept een heel nieuw rijk van de verbeelding van de kunstenaar, waar de aarde – onze grootste lerares – wijsheid en krachten bevat waarmee wij als buitenaardse elven in verbinding kunnen treden.

Kimmerer citeerde ooit natuurbeschermer Aldo Leopold, die zei "als je ecologisch geschoold bent, leef je alleen in een wereld vol wonden". Of, in de woorden van Haraway: "soms, als wetenschappers en anderen die denken, lezen, studeren, protesteren en betrokken zijn te veel weten, wordt de last te zwaar". Dit zwaar gevoel wordt onderzocht in een tweede videowerk in de tentoonstelling, *EARTH(hurt)*, dat hetzelfde folkloristische schepsel uit *DIRTY* toont, maar nu overdekt met natte aarde en opgevouwen tot een rillend hoopje ellende. Een bezeten soundtrack verwijst naar eco-rouw, of wanhoop over de klimaatcrisis. Tussen diepe ademteugen in probeert het wezen de woorden "de Aarde is onze grootste leermeesteres" uit te brengen. Griepink suggereert hiermee dat natuurwezens, zijnsvormen waar we geen oog voor hebben, evengoed een duistere periode doormaken, net als wij.

Naast verwijzingen naar een wereld daarbuiten, bevat de tentoonstelling zelf ook een enorme hoeveelheid grond en aarde, klaar om aan te pakken en te ontdekken terwijl de expositie vorm krijgt. Tijdens een van de special weekends wordt de aarde in een dankritueel geënt met schimmelsporen. Deze ceremonie, waarin Griepink wordt bijgestaan door eco-strijder, academisch activist, danskunstenaar en schrijver Victoria McKenzie, versmelt wetenschap en spiritualiteit. Schimmels, of hyphae - om de wetenschappelijke term te gebruiken - doordringen de bodem en vormen symbiotische relaties met de planten en bomen die daar wortelen. In haar bestseller uit 2021, *Finding the Mother Tree*, vertelt Suzanne Simard hoe ze ontdekte dat bomen met elkaar communiceren via netwerken van dit mycelium, en zelfs grondstoffen delen. De bodem leeft, ze is duidelijk intelligent... kan ze dan ook bezield zijn?

Earthshrine
Sensing Sacred Soils
Van 13 mei tot en met 26 juni 2022

Ook in de huidige Biënnale van Venetië is aarde een veelvuldig terugkerend materiaal en thema. Neem de tuin vol stenen, slootjes, suikerriet en kudzu waarmee kunstenaar Precious Okoyomon natuur onlosmakelijk verbindt met kolonisering en slavernij onder de sprekende titel *To See The Earth Before the End of The World*. Of de installatie *Earthly Paradise* van Delcy Morelos: een hoge laag aarde geurend naar hooi en cacao, kaneel en cassave. Het werk is ingegeven door de kosmologieën van de Andes en de Amazone, waar de natuur nooit inert is en mensen aardse wezens zijn: "Terwijl de aarde onze lichamen en zintuigen binnendringt en beïnvloedt, neemt ons menselijk worden nieuwe vormen aan", aldus Morelos, [...] "zoals de Latijnse etymologie van het woord 'humaan' al aangeeft, zijn we altijd bezig 'humus' te worden".

Voor Griepink zijn aarde en grond op eenzelfde manier van belang: ze materialiseren onze verbinding met de natuur. De faunen in *DIRTY* gebruiken al hun zintuigen om zich tot hun omgeving te verhouden – aaien, proeven, likken, ruiken – en zijn uiteindelijk overdekt met modder. Het doet denken aan de onvoorstelbaar fysieke kleiperformances van Alexandra Engelfriet, zoals *Under Ground*, het werk dat ze in Tilburg maakte voor Lustwarande 2016. Dat was een jaar voor Griepink daar in 2017 *Grove 2.0 – Chapel of Wild Wisdom* installeerde - een futuristische kas als middelpunt van een dankperformance voor het bos. In een videoregistratie is de kunstenaar te zien terwijl hen bomen en planten aanraakt, streelt, ruikt, zegent en zoent. Uitgelaten, dankbare, politieke eco-seks.

In MU vormt EARTHSHRINE een speciale plaats voor verder mytho-ecologisch onderzoek; het creëren van nieuwe verhalen, muziek, uitwisseling en contemplatie. Hoe kunnen we de aarde opnieuw betoveren en bezielen, het sacrale terug laten keren tot het land? Verwacht in MU geen kant en klaar antwoord op deze vraag, alleen een uitnodiging voor meer hereniging.